

OVER HET NUT VAN HET RECHT IN DEMOCRATISCHE SAMENLEVINGEN

«TIJD EN RECHT»

GEEN TIJD, GEEN RECHT

Wie durft aan iemand anders geld lenen als de toekomst onzeker is? Waarom zou men een huis kopen, een architect aan het werk zetten, de aarde inzaaien met de bedoeling om de oogst te verkopen, waarom niet stelen, waarom niet doden en waarom studeren? Ik weet niet of ik nog zal leven, want er kunnen bommen vallen, ik zou verplicht kunnen worden om het land te verlaten, ik zou ziek kunnen worden of men zou me kunnen bestelen. Wie zegt me dat mijn schuldenaar of mijn architect morgen niet vertrekt? Als de toekomst niet zeker is, kan men geen contract ondertekenen en kan men geen wetten gehoorzamen. Wie kan me nog vertrouwen als ik kan ontkennen wat ik gisteren heb gezegd of geschreven?

GEEN RECHT, GEEN TIJD

In ieder contract «creëert» men tijd: de overeenkomst is geldig tot die of die datum, de werken moeten binnen die termijn worden uitgevoerd. De schuld zal tegen die datum worden terugbetaald, de woning wordt verhuurd voor negen jaar...

Volgens het burgerlijk recht is men vanaf achttien jaar meerderjarig. Het recht creëert de volwassen leeftijd, terwijl die overstap vroeger via een initiatie gebeurde. Het strafrecht geldt vanaf een leeftijd van achttien jaar.

Een tiran staat zijn plaats niet af aan een ander. Hij wil de enige machthebber zijn. Hij negeert de tijd. Met zijn dood houdt hij geen rekening, anders zou hij over zijn opvolging nadenken. Hij zou weten dat mensen niet het eeuwig leven hebben en dat alleen instellingen blijven bestaan. De wet verhindert die tirannie en die niet-tijd.

In Frankrijk heeft de president bijvoorbeeld recht op twee mandaten van vijf jaar – niet meer. De grondwet legt de tijd voor de uitoefening van de opperste macht vast. Het is de wet die de tijd bepaalt.

TIJD DIE NIET VOORBIJGAAT ZONDER HET RECHT

Voor misdaden geldt geen verjaring – d.w.z. dat ze nooit zullen worden vergeten door de wet. De daders zullen altijd kunnen worden berecht. Zolang dat niet gebeurd is, wordt de tijd als het ware stopgezet op het moment dat de misdaden worden begaan. De slachtoffers eisen gerechtigheid, de misdadigers verstoppen zich. Alleen een vonnis laat toe om over het verleden te praten en om de aangerichte schade te vergoeden.

LEGENDE VAN DE TIJD EN HET RECHT

Kronos (tijd in het Grieks) is de zoon van de hemel en de aarde. Hij is een god, een onsterfelijke, de meester van de tijd. De goden zijn onsterfelijk. Ze maken geen plaats voor hun kinderen. Kronos eet zijn kinderen op.

Hij belet dus dat de toekomst bestaat. Maar Zeus, een van zijn zonen, dwingt hem om zijn kinderen uit te braken, zodat eindelijk de volgende generatie kan beginnen te leven.

De tijd wordt bevrijd.